

การใช้ภาษาเพื่อการอาชีพ

ความสำคัญของภาษาไทย

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 17 – 21) ได้กล่าวถึงคำสำคัญของภาษาไทยไว้ดังนี้

1. ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ประจำชาติ
2. ภาษาไทยเป็นเครื่องมือสื่อสารสำหรับคนไทย
3. ภาษาไทยเกิดจากการเรียนรู้และเป็นเครื่องมือของการเรียนรู้
4. ภาษาไทยเป็นวัฒนธรรมและเป็นเครื่องมือถ่ายทอดวัฒนธรรม
5. ภาษาเป็นเครื่องแสดงความเจริญของชาติ
6. ภาษาเป็นวิทยาศาสตร์
7. ภาษาเป็นศิลปะ
8. ภาษาย่อมมีความหมาย
9. สังคมเป็นตัวกำหนดภาษา

หน้าที่ของผู้ใช้ภาษา

วรรณิ โสมประยูร (2544, หน้า 21 – 23) ได้กล่าวถึงหน้าที่ของผู้ใช้ภาษาไว้ดังนี้

1. รู้และเข้าใจลักษณะของภาษาที่เป็นสากล
2. รู้และเข้าใจลักษณะโครงสร้างของภาษาของตน
3. ฝึกฝนตนเองในการใช้ภาษาจนเกิดประสิทธิภาพ
4. ต้องใช้ภาษาอย่างมีศิลปะ
5. ต้องใช้ภาษาให้เหมาะกับกาลเทศะและบุคคล
6. ต้องรักษหวงแหวนและนิยมใช้ภาษาของตนอย่างบริสุทธิ์ใจ

พัฒนาการทางภาษาของเด็ก และหลักจิตวิทยาการศึกษา

ภาษา หมายถึง ความสามารถในการติดต่อกับผู้อื่น โดยการติดต่อที่ว่านี้รวมถึงวิธีการทุกอย่าง อย่างที่มนุษย์ได้นำเอามาใช้ในการติดต่อเพื่อสื่อสารหรือสื่อความหมาย

ภาษาจึงเป็นเครื่องมือของมนุษย์ที่จะใช้ทำความเข้าใจซึ่งกันและกันมาตั้งแต่ครั้งโบราณกาล

ในระยะแรกของวัยเริ่มต้นชีวิตนั้น ทารกจะเริ่มเรียนรู้ภาษาด้วยการฟัง ต่อมาก็มองดูสีหน้าท่าทางของพ่อแม่หรือพี่เลี้ยงผู้ดูแลใกล้ชิด ค่อยๆ จดจำเสียงที่ได้ยินและลักษณะหน้าตาที่เห็นซ้ำๆ ได้ทีละน้อย เริ่มทำเสียงอ้อแอ้ในคอตามเสียงผู้ใหญ่ ซึ่งแสดงถึงความพยายามที่จะหัดพูด ต่อจากนั้นก็หัดเรียกชื่อคน สิ่งของ เครื่องใช้ เครื่องเล่นและอื่นๆ ที่ได้พบเห็น

หลังจากพยายามเลียนแบบ และเริ่มพูดได้เป็นคำๆ แล้ว ก็จะชอบถามพ่อแม่และผู้ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งนับเป็นการเพิ่มประมวลคำให้มากขึ้นตามลำดับ

เด็กสามารถใช้วัยของการออกเสียงที่กำลังเติบโตทำหน้าที่ได้ดี ส่งผลให้การติดต่อและสื่อความหมายกับบุคคลรอบข้างมากขึ้น

เด็กเริ่มเรียนรู้ภาษาหนังสือจนกระทั่งสามารถใช้ทักษะทางภาษาในการอ่านและเขียนเพิ่มขึ้นต่อไป

การหัดพูดนับเป็นพัฒนาการที่สำคัญที่สุดของเด็ก พัฒนาการทางภาษาของเด็กจะเจริญก้าวหน้ามากขึ้นเพียงใด ขึ้นอยู่กับความสนใจและการช่วยเหลือ ส่งเสริมทางภาษาของพ่อแม่หรือพี่เลี้ยงดู

ในขณะที่เด็กกำลังมีพัฒนาการทางภาษาอยู่นั้น พัฒนาการทางด้านอื่นๆ ตามธรรมชาติก็เกิดขึ้นพร้อมๆ กัน เช่น พัฒนาการด้านการเคลื่อนไหวและกล้ามเนื้อ

พัฒนาการทางภาษาของวัยทารก

อายุแรกเกิด – 1 ขวบ

1 เดือน	- รู้จักจ้องมอง
1-2 เดือน	- ทำเสียงสระบางสระ เช่น อา อุ ได้
2-4 เดือน	- ทำเสียงอ้อแอ้ อือออ ได้
4 เดือน	- แสดงอาการจำหน้าแม่ได้โดยการยิ้ม
4-6 เดือน	- มองตาม เล่นมือตัวเอง หัวเราะเสียงดัง
5-6 เดือน	- ทำเสียงแสดงความพอใจ หรือไม่พอใจได้
6-9 เดือน	- ทำเสียงดังในคอตอบโต้เสียงที่คุ้นเคย
ยื่นมือไขว่คว้าเขี่ยจับ และสามารถปรับตัว เข้ากับคำพูดบางคำได้ เช่น “ยิ้มหวาน”
9-10 เดือน	- เริ่มหัดเลียนเสียงที่ผู้อื่นพูด
9-12 เดือน	- เข้าใจคำ 2-3 คำ และพยายามจะพูดคำเหล่านั้น เช่น มา-มา, ดา-ดา รวมทั้งสามารถทำตามคำสั่งง่ายๆ ได้ เช่น “นอนลง”

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยก่อนเรียน

อายุ 1-6 ขวบ

- 1 – 1 ขวบครึ่ง
 - เริ่มพูดเป็นประโยคโดยใช้คำคำเดียวก่อน
 - และใช้ท่าทางประกอบ เช่น “ขอ” แล้วชี้ไปยังสิ่งที่ต้องการ
 - เริ่มหัดใช้คำพูดและพูดได้ประมาณ 10 คำ แต่มักฟังไม่ใคร่รู้เรื่อง นอกจากผู้ใกล้ชิด
- 1 ขวบครึ่ง – 2 ขวบ
 - การออกเสียงจะเริ่มชัดเจนขึ้นและสามารถเรียกสิ่งทีคุ้นหุบ่อยๆ ได้ เช่น หมา แมว น้ำ
 - เริ่มผสมคำเป็นประโยค เช่น แม่มา อยู่นี่
- 2 ขวบ
 - เริ่มรู้จักพูดคำว่า “ไม่”
 - เรียกชื่อคน สัตว์ และสิ่งของบางอย่างได้
 - พูดประโยคธรรมดาได้ แต่มักไม่สมบูรณ์ มีคำนามและคำกริยา เช่น ขอกล้วย แมวมา หนูขอนม ใช้คำพูดได้ประมาณ 30 คำ
- 2 – 3 ขวบ
 - พูดได้ประโยคละ 3 – 4 คำ
 - รู้จักคำประมาณ 300 – 400 คำ
 - ชอบพูดคำซ้ำๆ และเริ่มติดอ่าง
 - ชอบดูรูปภาพสวยๆ และเริ่มสนใจฟังนิทาน เรื่องสั้น
 - รู้คำศัพท์เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และชอบซักถาม
 - เริ่มรู้จักใช้คำกริยา สรรพนาม กริยาวิเศษณ์ และอื่นๆ
- 3 – 4 ขวบ
 - พูดประโยคได้ยาวและพูดได้ชัดเจนขึ้น บางครั้งก็พูดคนเดียวหรือพูดกับของเล่น
 - รู้จักคำศัพท์เพิ่มขึ้นถึงประมาณ 1,000 คำ และเริ่มนับเลขได้
 - ใช้คำพูดแสดงออกทางอารมณ์ได้ และทำเสียงเพลงได้

- เริ่มอยากอ่านหนังสือ และชอบฟังนิทาน
 - ถ้าเข้าโรงเรียนอนุบาลก็จะเริ่มหัดเขียน เช่น เขียนชื่อตัวเอง และวาดรูปต่างๆ
- 4 ขวบ
- พูดมาก และชอบพูดอวดความสามารถของตัวเอง
 - พูดเป็นประโยคได้สมบูรณ์ขึ้น และรู้คำศัพท์ประมาณ 1,500 คำ
 - รู้จักใช้คำสรรพนามแทนตัวเองในการพูดเป็นประโยค
 - ชอบถามคำถามต่างๆ และต้องการคำอธิบายโดยละเอียด
 - ชอบดูภาพการ์ตูน
 - จำตัวอักษรและตัวเลขได้บ้าง
 - ชอบฟังนิทานหรือเรื่องเล่า และชอบเล่าเรื่องของเพื่อนๆ
 - เขียนรูปภาพได้บ้างและรู้ความหมาย
- 5 ขวบ
- พูดจาชัดเจนขึ้นมาก แต่ออกเสียงตัว ร ล ยังไม่ชัด
 - สนใจในรายละเอียดของคำศัพท์ต่างๆ รู้จักมีเหตุผลมากขึ้น
 - เริ่มทราบความหมายของวัน เดือน ปี
 - นับเลขได้มากขึ้น เริ่มอ่านค่าง่ายๆ ได้
 - สนใจฟังนิทานเกี่ยวกับสัตว์เลื้อยหรือเด็กๆ ด้วยกัน
 - สนใจรูปภาพสวยๆ และชอบหนังสือที่มีภาพประกอบมากๆ
 - จำชื่อของตนเองได้ และเขียนชื่อตัวเองตามตัวอย่างได้
 - เข้าใจอักษรบางคำ เช่น เย็น ร้อน หยุด
 - เริ่มมองเห็นความสัมพันธ์ของสิ่งของและภาพ
 - เริ่มเข้าโรงเรียน
- 6 ขวบ
- เข้าโรงเรียน รู้จักใช้ภาษาอย่างมีความคิด
 - ฟังคำศัพท์ได้รู้เรื่อง
 - บรรยายรูปภาพ และเติมสิ่งที่ขาดไปจากรูปภาพได้

- รู้ความหมายของฤดู เช่น หน้าร้อน หน้าฝน
- อ่านหนังสือสำหรับเด็กง่ายๆ เป็นบ้าง และจำคำบางคำได้
- เขียนประโยคสั้นๆ ได้

พัฒนาการทางภาษาของเด็กวัยเริ่มเรียน (อายุ 6 – 12 ขวบ)

6 -7 ขวบ

- พูดมากขึ้น และมักใช้ตัวเองเป็นศูนย์กลางในการพูด บางครั้งก็ชอบบ่น
- สามารถใช้คำศัพท์ในชีวิตประจำวันได้เพิ่มมากขึ้น
- ชอบฟังนิทานหรือนิยายที่ยาวขึ้น
- รู้จักใช้ภาษาแสดงอารมณ์รักใคร่หรือเกลียดชัง และแสดงความรู้สึก ของตน เมื่อเห็นด้วยหรือโต้แย้ง
- สนใจหนังสือที่มีภาพเกี่ยวกับเรื่องธรรมชาติ
- ชอบหัดอ่านหนังสือด้วยตัวเอง และชอบอ่านเสียงดัง
- สามารถควบคุมการใช้กล้ามเนื้อมือให้ประสานกับสายตา

8 ขวบ

- ชอบฟังนิยาย ชอบเล่านิทาน และชอบคุยโอ้อวด
- ใช้คำที่เป็นนามธรรมได้ รู้เหตุผลและรู้ปัญหามากขึ้น
- สามารถรับรู้และมีความเข้าใจได้กว้างขวางขึ้น
- เริ่มใช้ภาษาลับซึ่งเป็นภาษาเฉพาะกลุ่ม (ทั้งพูดและเขียน)
- เริ่มอ่านหนังสือด้วยตนเองได้ และชอบอ่านเงียบๆ ในใจ
- เขียนได้มากขึ้นและเพิ่มความเรียบร้อยในการเขียน

9 ขวบ

- รู้จักใช้ภาษาเพื่อสื่อความหมายกับผู้ใหญ่ได้ดีขึ้น
- ชอบความจริงมากขึ้น ไม่ค่อยชอบนิยายเหมือนก่อน
- ชอบอ่านเรื่องที่ตนสนใจ
- รู้จักทำความเข้าใจกับคำแปลกๆ และเข้าใจความหมายได้ดีขึ้น
- อ่านหนังสือได้เร็วขึ้น

10-12 ขวบ

- ลายมือดีขึ้น และเขียนจดหมายได้
- มีพัฒนาการทางด้านสติปัญญาเกี่ยวกับความสามารถทางภาษาค่อนข้างสมบูรณ์ ทั้งทักษะการฟัง พูด อ่าน เขียน
- คิดในลักษณะนามธรรมได้ รู้จักใช้เหตุผล รู้จักวิจารณ์และอภิปรายร่วมกับผู้อื่น
- รู้จักแหล่งเพิ่มพูนความรู้ทางภาษา
- มีความเร็วในการอ่านใกล้เคียงกับผู้ใหญ่
- มีความสนใจอ่านเรื่องตามวัย และตามเพศ
- รู้จักเขียนเรื่องย่อและรายงาน

ปัจจัยที่มีผลต่อการพัฒนาทักษะทางภาษา

1. ปัจจัยที่มีอิทธิพลจากตัวครู
 - 1.1 ความรู้ของครู
 - 1.2 เจตคติของครู
 - 1.3 บุคลิกภาพและพฤติกรรมของครู
 - 1.4 ความสามารถในการใช้ภาษาของครู
 - 1.5 การสอนของครู
2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลจากนักเรียน
 - 2.1 สภาพทางกายของนักเรียน
 - 2.2 สติปัญญาของนักเรียน
 - 2.3 อารมณ์ของนักเรียน
 - 2.4 ความสนใจของนักเรียน
 - 2.5 ความรู้พื้นฐานของนักเรียน
 - 2.6 ภูมิหลังของนักเรียน
 - 2.7 จำนวนพี่น้องในครอบครัวของเด็ก

3.สภาพแวดล้อม

3.1 ภาษาที่ใช้ที่บ้าน

3.2 ฐานะเศรษฐกิจของครอบครัว

3.3 ฐานะทางสังคมที่แวดล้อมเด็ก

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน

3.5 ความสัมพันธ์ของนักเรียนกับเพื่อนๆ ในชั้นและในโรงเรียน

ลักษณะครูภาษาไทยที่ดี

1. มีบุคลิกภาพดี เช่น มีอารมณ์ร่าเริง ยิ้มแย้มแจ่มใส มีอารมณ์ขัน มีปฏิภาณไหวพริบดี พูดจาไพเราะชัดเจน ชัดถ้อย ชัดคำ แต่งกายสุภาพสะอาดเรียบร้อย ทันสมัยและถูกกาลเทศะ มีกิริยาท่าทางดี และรู้จักวางตนให้เหมาะสม

2. มีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการทางภาษาของเด็ก รู้จักจัดทักษะหรือกิจกรรมการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับ .
ง่าย จนเกินไป รวมทั้ง-ต่ำ หรือยาก-พัฒนาการทางทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ไม่สูงรู้จักใช้
จิตวิทยาการศึกษาโดยเน้นเรื่องความแตกต่างระหว่างเอกบุคคผล ว่าเด็กแต่ละคนย่อมมีความสนใจ ความต้องการ
และความสามารถหรือระดับสติปัญญาแตกต่างกัน
